

Изх. но. 1177/11.01.2022 г.

До: Министерството на околната среда и водите
На вниманието на: Борислав Сандов, министър;
Министерството на финансите
На вниманието на: Асен Василев, министър

Относно: Европейски данък върху nereциклирани пластмасови опаковки

От началото на 2021 година съществува нов собствен ресурс на ЕС, който представлява националната вноска въз основа на количеството nereциклирани отпадъци от пластмасови опаковки. Държавите членки дължат единна ставка от 0.80 евро за килограм nereциклирани отпадъци от опаковки от пластмаса. Според изчисления на Центъра за европейски политики, годишното задължение на България с намалението, заради по-ниския от среден за ЕС брутен национален доход на глава от населението, се очаква да е 20 912 800 евро. Ако тежестта за покриването на това ново задължение падне върху потребителите, то българите ще плащат по 3 пъти за отпадъците си от опаковки. Първи път под формата на продуктова такса, втори път като данъкоплатци чрез такса „Битови отпадъци“ за опаковките в смесените отпадъци, а с въвеждането на новия „данък пластмаса“ изглежда ще заплатят и трети път за една неефективна система за управление на отпадъци.

Същевременно, за управление на отпадъци България отделя средно 0.62% от БВП на година за периода 2015-2019 г. Това е един от най-високите проценти, отделян за отпадъци сред държавите в ЕС и е близо два пъти по-висок от разходите на Балтийските републики и Румъния. За 2019 г. разходите за управление на отпадъци в България възлизат на 1.6% от общите държавни разходи и 7.2% от разходите на местното управление. Данните сочат, че за управление на отпадъци България изразходва над два пъти по-висок дял от държавния си бюджет от средната стойност за ЕС. Въпреки значителните инвестиции за подобряване на системата за управление на отпадъците делът на рециклираните битови отпадъци у нас остава нисък на ниво 31.5% спрямо 47.2% средно за ЕС.

С настоящето становище Ви представяме нашите коментари и предложения относно въпроса как да се избегне „тройно плащане“ за едно непълноценно управление на отпадъците. Основните насоки са три: по-точно отчитане на отпадъците, по-справедливо финансиране на управлението на отпадъците, както и стратегически решения за отпадъците от опаковки.

1. Да се пристъпи към реформа на управлението на битовите отпадъци, стремяща се към разделно събиране „от прага на дома.“

2. Определянето на размера на такса „битови отпадъци“ да става на база на генерираното количество отпадъци.
3. Необходимо е да се обобщават и анализират данни за управлението на отпадъци от опаковки на общинско равнище. Съставът на отпадъците, с отчитане на дела на опаковките, да се изследва по актуализирана методика и да се публикува на годишна база, заедно с общинските разходи.
4. Част от продуктите такси да се разпределят към общините, пропорционално на разходите по отпадъците от опаковки за сметка на общинския бюджет. Това е особено необходимо за населени места, необслужвани от организациите по оползотворяване.
5. Необходим е независим одит на четирите национални Организации за оползотворяване на отпадъци от опаковки, които да определи действителното количество опаковки – пуснати на пазара, събрани разделно и рециклирани – тъй като има значително разминаване между количеството на общо пуснатите на пазара опаковки от пластмаси на национално ниво, отчетено от НСИ и количеството на отпадъците от опаковки от пластмаси, които са декларирани от организациите по оползотворяване.
6. Производителите да поемат тежестта на новия европейски „пластмасов данък“, наложен върху всеки килограм nereциклиран отпадък от пластмасови опаковки, за да бъдат стимулирани да предлагат опаковки за многократна употреба и годни за рециклиране опаковки, и да инвестират в разширяване и повишаване на ефективността на системата за разделно събиране.
7. Въвеждане на депозитна система за опаковки от напитки (пластмаса, метал, стъкло). Това ще спести много обществени разходи за почистване, ще повиши рециклирането, ще подобри чистотата на обществените места и ще помогне да се намалят националните задължения по новия данък „пластмаса“.

Призоваваме за действия в посока подобряване на управлението на отпадъци в България, което да насърчи намаляването на генерираните отпадъци от опаковки и да спомогне за прехода на страната ни и Европа към кръгова икономика и намаляване на замърсяването на околната среда.

В анализа [„Скъпи опаковки“](#) може да откриете по-детайлна информация и линкове към всички източници на данни.

Допълнителна информация:

- [Доклад на световната банка - БЪЛГАРИЯ - ПРЕГЛЕД НА РАЗХОДИТЕ: Подобряване на ефективността и ефикасността на разходите за управление на отпадъците \(2019\)](#)
- [Доклад на сметната палата - ОДИТЕН ДОКЛАД № 0300101519 за извършен одит на изпълнението „Управление на отпадъците от пластмаса“ за периода от 01.01.2017 г. до 31.12.2019 г. \(30.09.2021\)](#)
- [Доклад на Reloop Platform- What we waste \(2021\)](#)

София, 11.01.2022 г.

С уважение,

Евгения Ташева, екип „Нулеви
отпадъци“
e.tasheva@zazemiata.org
Екологично сдружение „За Земята“
www.zazemiata.org

Ива Димитрова, екип „Икономическа
справедливост“
iva.dimitrova@zazemiata.org
Екологично сдружение „За Земята“
www.zazemiata.org